

Aan de staatssecretaris Mijnbouw van het
ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De heer Dr. J.A. Vijlbrief
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Inlichtingen bij
Fysieke leefomgeving

Onderwerp
Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022

Uw kenmerk
EP202206202159

Zaaknummer
452475

Bijlagen:

Verzenddatum
21 september 2022

Excellentie,

Op 30 juni 2022 ontvingen wij het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' (hierna: Herafweging 2022). Het rapport met datum 27 juni 2022 is opgesteld door Royal Haskoning DHV (RH-DHV) in opdracht van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM). Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om u hierover van advies te voorzien. In deze brief leest u de gezamenlijke reactie van de gemeenten Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen.

Herafweging 2022

Wij constateren het volgende:

- De afgelopen jaren zijn er veel problemen geweest met de gebruikte materialen van transportleidingen en injectieputten. Ook de monitoring en de interpretatie daarvan door NAM is een probleem/aandachtspunt.
- De ervaring heeft geleerd dat het oliereservoir op sommige vlakken afwijkend reageert ten opzichte van de oorspronkelijke verwachting tijdens de aanvraag van de vergunningen.
- De Herafweging 2022 gaat uit van een productiewatervolume van 3000 m³/dag, in plaats van 8000 m³/dag in de Herafweging 2016. Ook wordt uitgegaan van een lager zoutgehalte dan in 2016.
- Er zijn nieuwe ontwikkelingen op het vlak van membraantechnologie, waardoor de haalbaarheid van indikkingsvarianten is toegenomen.
- Er wordt veel aandacht besteed aan alternatieve verwerking van het productiewater in Zuidoost Drenthe. Daarbij wordt geconstateerd dat ondertussen injectiecapaciteit is vrijgekomen in Zuidoost Drenthe doordat de gasvelden nabij Schoonebeek grotendeels leeggeproduceerd zijn.
- Een belangrijke vraag blijft onbeantwoord: Wat weegt zwaarder? Effecten in de biosfeer of onzekerheden in de ondergrond?

Beëindiging waterinjectie Twente

U heeft in diverse Kamerdebatten, Kamerbrieven en in het gesprek dat het college van de gemeente Dinkelland met u had op 11 april 2022, aangegeven dat u wilt dat injectie in Twente voor 1 januari 2023 stopt en dat NAM de verwerking van productiewater in Drenthe voortzet. U vertrouwt er op dat alle vergunningen voor waterinjectie in Drenthe voor 1 januari 2023 rond zijn.

Standpunt gemeenteraden

De gemeenteraad van Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen hebben zich in meerdere moties uitgesproken tegen de waterinjectie in Twente door de NAM. De raden zijn van mening dat de risico's en de steeds opnieuw onverwachte optredende gebreken en calamiteiten bij waterinjectie te groot zijn en daarom moet stoppen. Hierbij verwijzen wij ook naar de brief van de gemeente Dinkelland aan uw ministerie van 5 maart 2021.

Zorgen

Waterinjectie moet veilig plaatsvinden. Hierbij is het van groot belang dat er goede en frequente monitoring plaatsvindt en dat resultaten ervan juist geïnterpreteerd worden. De calamiteiten van de afgelopen jaren hebben uitgewezen dat er frequenter en met een betere interpretatie gemonitord moet worden. Daarnaast is het van groot belang een goede afweging te maken tussen de verschillende alternatieven waarbij effecten daarvan in de biosfeer worden afgewogen tegen eventuele effecten van het gebruik van de ondergrond. Er wordt aangegeven dat een beperkte mate van onzekerheid geaccepteerd wordt, mits de gevolgen beperkt en beheersbaar zijn. Welke mate van onzekerheid is wat u betreft acceptabel? Wat is beperkt en wat is beheersbaar? Wij vinden dat dit onvoldoende in het rapport is verwoord.

Trek lering uit de problemen met de injectieputten in Twente

De laatste jaren is NAM geconfronteerd met een aantal onaangename en niet vooraf bedachte calamiteiten en incidenten bij de waterinjectie in Twente. In de Herafweging 2022 geeft NAM aan dat de oorzaak hiervan ligt in het hergebruik van bestaande leidingen en putten die voor een ander doel ontworpen waren. NAM wil de waterinjectie voortzetten in Drenthe en ook daar gebruik gaan maken van bestaande uitgeproduceerde gasvelden. Op grond van de ervaring in Twente adviseren wij om uitsluitend specifiek voor injectie ontworpen putten toe te staan.

Trek lering uit het gebrek aan maatschappelijk draagvlak in Twente

In onze gemeenten ontbreekt het maatschappelijk draagvlak voor de waterinjectie. De opvattingen over waterinjectie of andere verwerkingsmethoden zijn een gegeven waar u en NAM mee te maken hebben. Goede communicatie en informatievoorziening zijn hierin essentieel. Wij vinden het positief dat u in Drenthe een gebiedsproces bent gestart. Wij adviseren u om het aspect maatschappelijk draagvlak een prominentere plaats te geven in uw keuze voor een toekomstige verwerkingswijze van het productiewater.

Mogelijke herstart in Twente

Op dit moment ligt de oliewinning in Schoonebeek en daarmee ook de waterinjectie in Twente stil, omdat het productiewater een hoger gehalte aan toluen bevat dan volgens de vergunning is toegestaan. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) heeft voorwaarden gesteld aan het herstarten van de waterinjectie.

Voorwaarden herstart

- Allereerst moeten de zuiveringsactiviteiten zijn vergund door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Het zuiveren van het productiewater moet ervoor zorgen dat het gehalte toluen weer aan de vergunning voldoet.
- Daarnaast zal SodM de nieuwe risicoanalyse van de NAM en het nadere onderzoeken naar de onregelmatigheid bij de put ROW-4 beoordelen.

De verwachting is dat SodM binnenkort haar beoordeling kenbaar maakt. Als zij van mening is dat de waterinjectie veilig kan plaatsvinden, kan NAM deze weer opstarten. Dit betekent dat er dan opnieuw productiewater in Twente geïnjecteerd gaat worden in de twee resterende injectieputten ROW-5 en ROW-7.

Onverantwoorde risico's

Wij zijn van mening dat er onverantwoorde risico's worden genomen als de waterinjectie in deze twee putten wordt hervat. Het productiewater (3000m³/dag) dat voorheen middels vier putten werd geïnjecteerd moet nu via twee putten geïnjecteerd worden. Gezien de calamiteiten die de afgelopen

jaren hebben plaatsgevonden, verwachten wij dat deze oude putten dit in de praktijk niet aankunnen, ondanks alle onderzoeken die gedaan zijn.

Afzien van de herstart in Twente

Wij vragen u en NAM dan ook met klem om af te zien van de herstart van de waterinjectie in Twente.

Tot slot

Tot zover onze reactie op het rapport Herafweging 2022 van RHDHV. Wij stellen het op prijs dat wij hierover zijn benaderd. Wij zien ook graag dat onze opmerkingen worden betrokken bij het vervolg en onze vragen worden beantwoord.

Wij merken op dat wij op dit moment nog geen kennis hebben kunnen nemen van het advies van Deltares en SodM op de Herafweging 2022. Wij behouden ons voor ons advies aan te vullen nadat deze adviezen bekend zijn.

Een afschrift van deze brief is verzonden naar de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen en de directie van NAM.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,
de secretaris,

Drs. C.H.A.A. Lutikhuis

de burgemeester

J.G.J. Joosten

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,
de secretaris,

ing. J.L.M. Scholten

de burgemeester

drs. Ing. W.A.M. Haverkamp – Wenker

Burgemeester en wethouders van Losser,
de secretaris,

drs. J. van Dam

de burgemeester

G.J. Kok MDR

Burgemeester en wethouders van Oldenzaal,
de secretaris,

drs. J.H. Dijkstra

de burgemeester

drs. P.G. Welman